

ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิชาโบราณคดีจีน ตอนที่ ๒

ศิลปะจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง (Chang) ราว ๑,๐๐๐ ปี - ๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล
ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้า สุภัทรรดิศ ดิศกุล ทรงเรียบเรียง

ในปลายสมัยหินใหม่ในประเทศจีน เกิดมีราชวงศ์ตามตำนานขึ้นเป็นราชวงศ์แรกคือราชวงศ์เหี้ย (Hia) ราว ๑,๕๐๐ - ๑,๑๐๐ ปีก่อนพุทธกาล ราชวงศ์นี้ตามตำนานกล่าวว่ามีพระเจ้ายู (Yu) มหาราช สืบต่อจากพระเจ้าเย้า (Yao) และพระเจ้าช้วน (Chouen) ซึ่งเป็นพระจักรพรรดิองค์สุดท้ายในบรรดาพระจักรพรรดิตามนิยาย ๕ องค์

นักประวัติศาสตร์จีนสมัยคอมมิวนิสต์ในปัจจุบันกล่าวว่าในราว ๑,๐๐๐ ปีก่อนพุทธกาลในประเทศจีนมีสังคมทาสเกิดขึ้น คำกล่าวเช่นนี้เกิดจากหลักฐานที่ว่าในที่ฝังศพของพระจักรพรรดิฉินในสมัยนี้ ได้ค้นพบซากศพที่ถูกฆ่าสังเวยเป็นจำนวนร้อยต่อผู้ที่ตายไปแล้ว และซากศพเหล่านั้นส่วนใหญ่ก็ถูกกล่ามโซ่ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามราชวงศ์ซ่งก็เป็นราชวงศ์ที่เริ่มใช้สัมฤทธิ์และตัวอักษร เป็นการเริ่มเข้าสู่สมัยประวัติศาสตร์ของจีนอย่างแท้จริง การรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสมัยนี้ยังคงไม่ค่อยชัดเจนจนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๔๗๑ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีการค้นพบทางโบราณคดีเป็นครั้งแรกที่เมืองงันยาง (Ngan - yang) ซึ่งเป็นราชธานีของราชวงศ์ซ่งตั้งแต่ ๘๐๐ ปีก่อนพุทธกาล ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาการขุดค้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๓ ทั้งที่เมืองงันยางและราชธานีที่เก่ากว่านั้นของราชวงศ์ซ่งคือเมืองเจงจิ๋ว (Tcheng - tcheou) ซึ่งเพิ่งค้นพบเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ รวมทั้งในแคว้นต่างๆ อีกหลายแคว้นในประเทศจีน ก็ทำให้ได้ค้นพบโบราณวัตถุสถานเป็นจำนวนมาก เช่นซากเมือง ซากอาคาร เครื่องสัมฤทธิ์ เครื่องถ้วย วัตถุที่ทำด้วยกระดูก หิน จารึกต่างๆ เป็นจำนวนมากก็ทำให้ทราบเรื่องราวได้เป็นอย่างดี ราชนามกษัตริย์ในราชวงศ์ซ่งเช่นที่มีปรากฏอยู่ใน "บันทึกทางประวัติศาสตร์" ของซือมาเซียน (Sseu - ma Ts'ien) ซึ่งมีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๔๐๘ - ๔๕๘ ก็ได้รับการยืนยันว่าถูกต้อง ได้มีการค้นพบโรงหล่อสัมฤทธิ์ โรงปั้นเครื่องถ้วย และการสลักวัตถุที่ทำด้วยกระดูก ทำให้ระยะกำหนดเวลาของวัฒนธรรมตั้งแต่สมัยหินใหม่ลงมาถึงสมัยสัมฤทธิ์ ในประเทศจีนอาจ

กำหนดได้อย่างแน่นอน การอ่านจารึกที่เกี่ยวกับการเสียดายทำให้ทราบถึงระบบการปกครองที่มีพระราชเป็นประมุข หน้าที่ของผู้ทำการเสียดายตลอดจนการแบ่งหน้าที่และปัญหาประจำวันของพระราช เราอาจเห็นได้ว่าแม่เกษตรกรรมได้กลายเป็นสิ่งสำคัญในเศรษฐกิจของชาวจีนแล้ว แต่การล่าสัตว์ การตกปลา และการเก็บเกี่ยวพืชผลตามสถานที่ต่าง ๆ ก็ยังคงมีความสำคัญอยู่จนกระทั่งถึงราวพุทธศตวรรษที่ ๑ คือจนกระทั่งถึงสมัยเหล็ก วัฒนธรรมของสมัยราชวงศ์ซ่งได้ล่วงเลยจากตำนานเข้าสู่สมัยรุ่งเรืองอย่างแท้จริงแต่ก็มีความรุนแรง และความโหดร้ายปะปนอยู่ด้วย สมัยนี้อาจนับได้ว่าเป็นชัยชนะของช่างซึ่งได้รับการอุปถัมภ์จากบรรดาขุนนาง ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากมาย และมีการใช้ทาสปะปนอยู่ด้วย ความเจริญฉลาดของชาติจีนซึ่งมีศิลปะในการใช้โลหะอย่างงดงามที่สุดก็ได้ปรากฏขึ้น นอกจากนี้ยังมีเครื่องถ้วยซึ่งเป็นการเริ่มต้นของเครื่องกระเบื้องถ้วย (porcelain) อีก รวมทั้งการสร้างช่วงชั้วหรือที่ฝังศพขนาดใหญ่ การสร้างกำแพงเมือง สร้างวัง หรือบรรดาเสาที่รองรับหลังคา อาจนับได้ว่าเป็นต้นแบบของสถาปัตยกรรมจีนทั้งหมดและในทิศตะวันออกไกล มีบ้านซึ่งมีแผ่นผนังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดราว ๓ × ๒ เมตรและมีการกันเป็นห้องอยู่ภายใน

๑. ราชวงศ์ซ่งรุ่นแรกที่เมืองเจงจิ๋วในแคว้นโฮนาน

เมืองเจงจิ๋วตรงกับเมืองอ่าว (Ao) ในสมัยโบราณซึ่งเป็นราชธานีของราชวงศ์ซ่งในรัชสมัยของพระเจ้าจิงตึง (Tchong - ting) กษัตริย์องค์ที่ ๑๐ ในราชวงศ์ซ่งนั้น เมืองนี้มีลักษณะคล้ายกับวัฒนธรรมสมัยหินใหม่ที่ลู่ชาน มีกำแพงทำด้วยดินอัดล้อมรอบ กำแพงสูงประมาณ ๕ เมตรและมีฐานกว้างประมาณ ๒๐ เมตร ที่เมืองเจงจิ๋วมีเครื่องมือสัมฤทธิ์รุ่นแรกปรากฏอยู่ทั้งในบ้านเรือนและช่วงชั้ว เช่น มีด (รูปที่ ๑) ใบมีดนี้แต่เดิมมีตัวมีดซึ่งทั้งได้จากกับด้าม ในสมัยต่อมาด้ามจะค่อย ๆ ยาวออกและเริ่มมีลวดลายเครื่องประดับ และในสมัยต่อมาจะมีความสำคัญเท่ากับใบมีดเอง ใบมีดนี้ต่อมาก็ตัดเปลี่ยนรูปเป็นวงโค้งเพื่อกลายเป็น "โก (Ko)" อย่างสวยงามในสมัยเดียวกัน

การใช้หยกซึ่งมีมาแล้วตั้งแต่สมัยหินใหม่ ได้แพร่หลายยิ่งขึ้นตั้งแต่ สมัยราชวงศ์ซ่ง หยกนี้คงใช้ในกิจพิธีเช่นในการฝังศพ การตัดหยกเป็นรูปต่าง ๆ นั้นคงใช้ทั้งโลหะตัดและใช้ทรายถู

กระดูกก็ใช้กันมาแล้วตั้งแต่สมัยหินเก่า ในสมัยหินใหม่ก็ใช้กันแพร่หลายมากและ

รูปร่างเช่นนั้นก็คงอยู่ต่อมาจนกระทั่งสมัยสัมฤทธิ์ ในขั้นต้นกระดูกก็ยังไม่มีลวดลายประดับ (รูปที่ ๒) และในสมัยต่อมาก็มีลวดลายประดับมากยิ่งขึ้น

ภาชนะสัมฤทธิ์ที่เมืองเจงจิ๋วเป็นภาชนะสัมฤทธิ์เก่าที่สุดที่ได้เคยค้นพบกัน ภาชนะสัมฤทธิ์เหล่านี้มีมาก่อนบรรดาภาชนะสัมฤทธิ์ที่ค้นพบที่เมืองงันยาง เป็นภาชนะในกิจพิธีที่ใช้สำหรับพิธีในการแต่งตั้งยศบรรดาศักดิ์หรือการฝังศพ และอาจใช้ฝังร่วมกับศพผู้มีบรรดาศักดิ์สูงได้ ฟังสังเกตว่าลวดลายที่ปรากฏอยู่บนภาชนะสัมฤทธิ์ยังคงเป็นแต่เพียงลายสลักลงไปหรือร่างไว้เท่านั้น เป็นลายแบบเรขาคณิตซึ่งจะค่อย ๆ หายไปเพื่อให้ลายที่คล้ายธรรมชาติในสมัยหลังเข้ามาแทนที่ ลายคล้ายธรรมชาติเหล่านี้ย่อมสลักเป็นภาพนูนต่ำด้วย

ภาชนะสัมฤทธิ์ที่ค้นพบมีหลายชนิดเช่นภาชนะใส่เหล้าชื่อเล (Lei) เกีย (Kia) ภาชนะสำหรับหุงต้มชื่อติง (Ting) (รูปที่ ๓) ประดับด้วยลายเถาเถา (T'ao - tie) หรือเถาเถาซึ่งเป็นลายหน้าสัตว์ แต่ซากกรรไกรล้างหายไปทำให้ดูเป็นสัตว์ที่ดูร้ายและกลายเป็นผู้ปกบกรักษาไป ภาชนะใส่น้ำชื่อพัน (P'an) ภาชนะใส่เหล้าชื่อซุน (Tsouen) ภาชนะ ๓ ขาสำหรับหุงต้มชื่อหลี่ (Li) (รูปที่ ๔) เป็นภาชนะ ๓ ขา ขากลวงเพื่อเพิ่มความร้อนในการหุงต้มแต่ถ้าขาเต็มเป็นบางส่วนก็มักมีผู้ให้ชื่อว่าหลี่ - ติง (Li - ting) ภาชนะใส่เหล้าชื่อกู (Kou) (รูปที่ ๕) ภาชนะเช่นนี้ในสมัยต่อมาจะมีรูปร่างสูงขึ้น แต่ในขั้นต้นก็มีรูปร่างค่อนข้างหนา ภาชนะ ๓ ขาสำหรับใส่เหล้าชื่อ ชิว (Tsiue) (รูปที่ ๖) ภาชนะชิวใช้สำหรับอุ่นของเหลว แบบที่เก่าที่สุดมีปุ่มอยู่เหนือจะงอยสำหรับริน เป็นร่องรอยของสิ่งที่เคยใช้เชื่อมจะงอยที่ทำด้วยดินเผาเข้ากับภาชนะ แต่เดิมปุ่มนี้อาจใช้สำหรับยึดฝาเมื่อมีการเทน้ำภายในภาชนะ ต่อมาปุ่มนี้ก็ย้ายออกไปอยู่ ๒ ข้างและถอยไปอยู่ทางด้านหลัง ทั้งนี้เพื่อใช้ยึดเวลาตั้งภาชนะออกจากกองไฟ

ได้ค้นพบเครื่องถ้วยมากที่สุดในการขุดค้น เราอาจแบ่งเครื่องถ้วยเหล่านี้ออกเป็น ๔ ชั้นตั้งแต่ศิลปะสมัยราชวงศ์ซางรุ่นแรกจนถึงรุ่นหลัง เครื่องถ้วยเหล่านี้สืบต่อมาจากสมัยหินใหม่ และอาจทำให้ติดตามวิวัฒนาการได้ เครื่องถ้วยรุ่นแรกที่เจงจิ๋วทำด้วยดินแดงและคงเผาในที่กลางแจ้ง ประดับด้วยลายเชือกทาบแต่ก็มักใช้เครื่องมือสำหรับประดับบ่าบ่อ ๆ

เตาเผาสมัยแรกยังไม่มีย่านสำหรับวางเครื่องถ้วย ในสมัยที่ ๒ และสมัยกลางจึงมีพื้นที่มีรูเจาะหลายรู เครื่องถ้วยสีแดงและสีเทาซึ่งมีผิวบางกว่ารวมทั้งเครื่องถ้วยสีขาวซึ่งใช้ดินเกาลิน (kaolin) และมีผิวแข็ง ตลอดจนเครื่องถ้วยซึ่งมีเคลือบชั้นเคลือบที่ปรากฏขึ้น

(รูปที่ ๗) ภาชนะรู้นหลังเหล่านี้น่าจะเป็นต้นเค้าของเครื่องกระเบื้องถ้วย (porcelain) และมีชื่อว่า เครื่องกระเบื้องถ้วยรุ่นแรก ภาชนะที่น่าสนใจก็มีภาชนะ ๓ ขาสำหรับหุงต้มมีชื่อว่า ฮีเยิน (Hien) หรือ เยิน (Yen) (รูปที่ ๘) เป็นภาชนะสำหรับหุงต้มด้วยไอน้ำร้อน ส่วนล่างเป็น ภาชนะ ๓ ขาชื่อ หลี มีขากลมและใส่น้ำได้ ส่วนบนเป็นภาชนะซึ่งมีส่วนล่างจะเป็นรูเล็กๆ สำหรับให้ไอน้ำจากภาชนะเบื้องล่างผ่านขึ้นไปได้

๒. ราชวงศ์ซางที่เมืองฉินยางในแคว้นโฮนาน

เมืองฉินยางปัจจุบันเป็นที่ตั้งของราชธานีที่ใหญ่ที่สุดของราชวงศ์ซาง ซึ่งสร้างขึ้น ในราว ๘๐๐ ปีก่อนพุทธกาลโดยกษัตริย์องค์ที่ ๑๙ ในราชวงศ์คือพระเจ้าพันเกง (P' an-keng) เมืองนี้มีชื่อในจดหมายเหตุจีนว่าหยินฮิว (Yin-hiu) และปัจจุบันก็คือหมู่บ้านที่มีชื่อว่าเซียวถวน (Siao-t'ouen) เป็นเวลานานหลายร้อยปีมาแล้วที่ได้มีการค้นพบเครื่องสัมฤทธิ์ทั้งดงามที่ เมืองฉินยางจากข่วงขุยเมื่อน้ำที่ท่วมได้ลดลง แต่เพิ่งจะเป็นในศตวรรษที่แล้วเท่านั้นที่กระดูก ซึ่งมีจารึกได้เป็นที่สนใจของนักโบราณคดี การขุดค้นที่หมู่บ้านเซียวถวนได้เริ่มขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๗๑ และคงกระทำต่อมาจนกระทั่ง พ.ศ. ๒๔๘๐ เมื่อกองทัพญี่ปุ่นได้บุกรุกเข้าไปในประเทศ จีน ในไม่ช้าคำว่างฉินยางก็ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของประเทศจีนสมัยโบราณ บรรดาโบราณ วัตถุซึ่งแต่เดิมเชื่อกันว่าเป็นของราชวงศ์ตามนิยายได้กลายเป็นความจริงขึ้นมา และอาจกำหนด อายุได้จากวัตถุที่ค้นพบในการขุดค้น เช่น กระดุก เครื่องถ้วยสีเทาหรือสีขาว หยก หรือสัมฤทธิ์ ที่มีจารึก บรรดาจดหมายเหตุที่เคยถือกันว่ามีน้ำหนักได้รับการยืนยันว่าเป็นความจริง นอก จากนี้การขุดค้นที่ฮิวกั้ง (Heou Kang) ที่เมืองฉินยางยังแสดงอีกว่าวัฒนธรรมที่มาก่อนสมัย ราชวงศ์ซางนั้นก็คือวัฒนธรรมแบบเครื่องถ้วยสีดำและเครื่องถ้วยสีแดง การขุดค้นที่เมืองฉินยาง ได้เริ่มทำต่อตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ และได้เผยให้เห็นอาคารขนาดใหญ่สมัยราชวงศ์ซาง ที่มี แผนผังยุ่งยากกว่าสมัยก่อน ณ เจงจิ๋ว ในหลุมเดียวกันซึ่งอาจเป็นที่อยู่หรือฉางเก็บข้าว ก็มี บ้านรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีฝาผนังขนาด ๒๔×๘ เมตร มีห้องประมาณ ๑๐ ห้องและห้องโถงใหญ่ ตรงกลางขนาด ๑๐×๖ เมตรเหมือนกับที่เซียวถวน บ้านเหล่านี้อาจสูงถึง ๖ เมตร อาคาร ขนาดใหญ่คงเป็นวัง ทั้งนี้ถ้าเราตัดหินจากหลุมเก็บ ๒๐๐ หลุมซึ่งขุดค้นพบภายในกำแพง ใน หลุมเหล่านี้นอกไปจากรถเทียมม้า ปศุสัตว์ แล้วยังมีซากศพอีกเกือบ ๑,๐๐๐ ซากศพที่ถูกฆ่า เพื่อสังเวทแก่ภูตผีปีศาจ แต่การขุดค้นที่น่าตื่นเต้นที่สุดก็คือข่วงขุยหรือหลุมฝังศพ ขวงขุย มากกว่า ๒,๐๐๐ แห่งได้มีอยู่ ณ สถานที่ราว ๑๐ แห่งเช่นที่เซียวถวน ภาชนะดินเผา

(Ta-sseu-k' ong-ts'ouen) ซิวกิง และที่วูกวนชวน (Wou-kouan-ts'ouen) ในจำนวนนี้มีที่ฝังพระศพของพระเจ้าแผ่นดินอยู่ราว ๑๐ แห่ง เช่นที่วูกวนชวน (รูปที่ ๙) ที่ฝังพระศพนี้ประกอบด้วยหลุมขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๑๒×๑๐ เมตร ลึก ๗ เมตร มีทางเข้าที่ลาดลงไป ๒ ทาง ด้านหนึ่งค่อยๆ ลาดลงไปอยู่ทางทิศใต้ และอีกด้านหนึ่งมีขั้นบันไดอยู่ทางทิศเหนือ ทั้งสองด้านมีความยาว ๑๕ เมตร เบื้องล่างของหลุมมีแท่นไม้เล็กๆ บัดโคจรกระดูกของทาสที่ถูกสังเวย มี ๑๗ โคจรทางทิศตะวันออก และ ๒๔ โคจรทางทิศตะวันตก หลุมฝังศพที่สำคัญอยู่ตรงกลาง เหนือห้องที่ไว้กระดูกของสุนัขที่ใช้ในกิจพิธีที่เรียกว่าเยาเคง (yao-k' eng) ใกล้กับศพมีอาวุธวางอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งเครื่องใช้ไม้สอยแม้แต่ตะเกียบ นอกจากนี้ก็มีภาชนะสัมฤทธิ์ที่สวยงามซึ่งใช้ในกิจพิธี ซึ่งทำให้นึกไปถึงความสง่างามของการประกอบพิธีเป็นครั้งสุดท้าย ได้ค้นพบอัฐซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกันนี้หรือใหญ่กว่าที่ซีเปกิง (Si - pei - kang) มีทางเข้า ๔ ทางทำเป็นทางลาดหรือขั้นบันไดแต่ละทิศของหลุมฝังศพซึ่งหันหน้าไปทางทิศใต้ นอกจากนี้ยังมีหลุมฝังศพปลอมซึ่งภายในมีแต่เพียงถ้ำถ่านและของสังเวยบางชิ้นเท่านั้น วิธีการเช่นนี้ได้ใช้กันมากในสมัยต่อมาเพื่อป้องกันมิให้มีการขุดค้นทำลายหลุมฝังศพของบุคคลที่มีบรรพการศักดิ์สูง ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของสังคมและเครื่องเรือนสมัยราชวงศ์ซาง ภาชนะสัมฤทธิ์ที่งามที่สุดดูเหมือนจะอยู่ในสมัยสุดท้ายที่สุด นักประวัติศาสตร์ได้เขียนไว้ว่าเป็นสมัยที่โอ้อาที่สุดและอาจถือเป็นสมัยเสื่อมได้ด้วย ซึ่งต่อมาราชวงศ์ซางก็ถูกราชวงศ์ฉิวซึ่งแข็งแรงกว่าและมีพลังกว่าเข้ามาแทนที่

ภาชนะที่ค้นพบใหม่ในสมัยราชวงศ์ซางนี้ มีเช่นภาชนะใส่เหล้าชื่อยิว (Yeou) (รูปที่ ๑๐) มีจารึกว่าเปกััน (Pei Kan) มีรูปร่างสูงชันกว่าแต่ก่อน ภาชนะใส่เหล้าชื่อเกีย (Kia) (รูปที่ ๑๑) มีจารึกอุทิศแก่มารดาชื่อยาว่า “มูยา (Mou Ya)” มีลายเต้าเจ๊และลายจิ้งหรีดประดับ

การศึกษาเกี่ยวกับกระดูกเสี่ยงทายในสมัยราชวงศ์ซางได้เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๖ เริ่มด้วยการค้นคว้าของเหลียวโง (Lieou Ngo) แต่ตั้งแต่การขุดค้นที่เมืองนียงการศึกษาเรื่องนี้ก็กระทำถี่ขึ้น ในปัจจุบันได้ค้นพบกระดูกเสี่ยงทายเกือบ ๑๕,๐๐๐ ชิ้น ทำให้ค้นพบตัวอักษรมากกว่า ๒,๐๐๐ ตัว และก็สามารถอ่านออกได้ประมาณครึ่งหนึ่งแล้ว การใช้กระดูกเสี่ยงทายนี้ใช้ในทุกโอกาส ผู้เสี่ยงทายจะจารึกคำถามลงบนกระดูก แล้วก็ใช้ไฟจี้ลงไปในรูที่มีอยู่ในกระดูก คำตอบก็จะได้มาจากการตีความหมายของรูที่แตกแยกออก ตัวอักษรที่อ่าน

ออกทำให้ทราบถึงชีวิตความเป็นอยู่ในสมัยราชวงศ์ซ่ง รวมทั้งการปกครองและกิจพิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการสังเวีย การถามเกี่ยวกับลมฟ้าอากาศ การรบพุ่ง หรือโรคภัยไข้เจ็บ หลักฐานเหล่านี้ (รูปที่ ๑๒) ปัจจุบันเป็นเอกสารที่ดีที่สุดที่จะศึกษาเกี่ยวกับสังคมและสถาบันของประเทศจีนในสมัยโบราณ

๑. เครื่องสัมฤทธิ์สมัยราชวงศ์ซ่งในท้องถิ่น

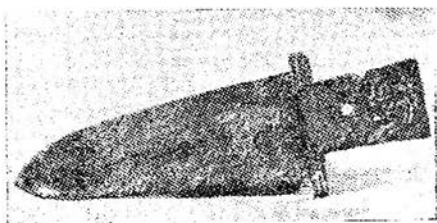
นอกไปจากดินแดนส่วนกลางซึ่งอยู่ในแคว้นโฮหนานแล้ว การค้นพบเป็นจำนวนมากในแคว้นซึ่งอยู่รอบนอกๆ ก็สามารถทำให้เราทราบได้ว่าวัฒนธรรมสมัยราชวงศ์ซ่งได้แพร่ไปกว้างขวางเพียงใด

ในแคว้นซานซีซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของแคว้นโฮหนาน ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองหลวงชื่อเออล-ลังโพ (Eu-lang-p' o) คือที่เซเลียว (Che-leou) ได้ค้นพบภาชนะสัมฤทธิ์ซึ่งมีลวดลายและศิลปะแบบแปลกโดยเฉพาะในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๒ เช่นภาชนะรูปนกยูง ๒ ตัวหันหลังชนกัน (รูปที่ ๑๓) มีลวดลายเรียบๆ อันบ่งให้เห็นถึงศิลปะสมัยราชวงศ์จิวแล้ว ในขณะที่ภาชนะชื่อกวาง (Kouang) ซึ่งหล่อเป็นรูปมังกร ยังคงรักษาการปะปนกันของลวดลายที่ศิลปะสมัยราชวงศ์ซ่งได้สร้างเอาไว้ได้ คือบนภาชนะชิ้นเดียวกันนั้นมีรูปสัญลักษณ์ต่างๆ อยู่เต็มพร้อมเช่นรูปมังกร เต่า และ งู (รูปที่ ๑๔) ภาชนะกวางนี้ใช้สำหรับใส่เหล้า มักหล่อเป็นรูปสัตว์ หลังใช้เป็นฝาและปากสัตว์ใช้สำหรับริน

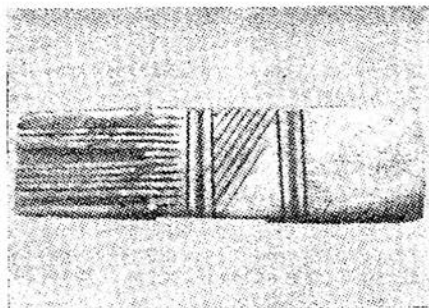
ในแคว้นฉ่านซู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของแคว้นโฮหนาน รายละเอียดของลวดลายเครื่องประดับของภาชนะบางชิ้นมีลักษณะแปลกประหลาดโดยเฉพาะ คือลวดลายแต่ละชนิดมีลายเส้นสลักอยู่ภายใน แต่ลวดลายนั้นเองก็นูนออกมา ซึ่งทำให้ภาชนะเหล่านี้ดูมีชีวิตจิตใจ บนขามี่รูเจาะเป็นรูปกากบาทซึ่งเข้าใจว่าสำหรับใช้สวมกับเคียวเพื่อยึดแม่พิมพ์เข้ากับแกนกลางเวลาเผาไฟ

ในแคว้นชุนานทางทิศใต้ของแคว้นโฮหนาน ได้ค้นพบภาชนะสัมฤทธิ์ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับในแคว้นฉ่านซู่ เช่น ภาชนะชื่อตังสำหรับหุงต้มมีรูปหน้าคนประกอบ (รูปที่ ๑๕) เป็นภาชนะแปลกประหลาดและความหมายของลวดลายก็ยังไม่ทราบกันแน่ชัด ส่วนที่เหลือทั้งหมดของลวดลายอาจทำให้กล่าวได้ว่าภาชนะสัมฤทธิ์ชิ้นนี้ อยู่ในสมัยหลังในวิวัฒนาการของเครื่องสัมฤทธิ์สมัยราชวงศ์ซ่ง ก็อยู่ในราว ๕๐๐ ปีก่อนพุทธกาล

(ยังมีต่อ)

รูปที่ ๑ ปลายอาวุธ “โก” ค้ำมีลายประดับสัมฤทธิ์ ยาว ๒๐.๓ ซม. ค้นพบที่เมืองเจงจิ่วในแคว้นโฮหนาน ใน พ.ศ. ๒๔๕๗

รูปที่ ๒ หวีทำด้วยกระดูก ยาว ๑๐.๑ ซม. ค้นพบที่เมืองเจงจิ่วในแคว้นโฮหนาน ใน พ.ศ. ๒๔๕๗

รูปที่ ๓ ภาชนะ ๓ ขา สำหรับหุงต้มชื่อ “คิง” สัมฤทธิ์ สูง ๑๕ ซม. ค้นพบใน พ.ศ. ๒๔๕๔ ในหลุมฝังศพหมายเลข ๒ ที่ไปเกียจวง ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองเจงจิ่วในแคว้นโฮหนาน

รูปที่ ๔ ภาชนะ ๓ ขา สำหรับหุงต้มชื่อ “หลี” สัมฤทธิ์ สูง ๑๖.๕ ซม. ค้นพบใน พ.ศ. ๒๔๕๔ ที่เมืองเจงจิ่วในแคว้นโฮหนาน

รูปที่ ๗ ภาชนะ "ซุน" เครื่องกระเบื้องด้วยดินแรก
ผลิตขึ้นในศตวรรษที่ ๒ สูง ๒๘.๒ ซม. ค้นพบใน
สถานที่เช่นเดียวกับรูปที่ ๕

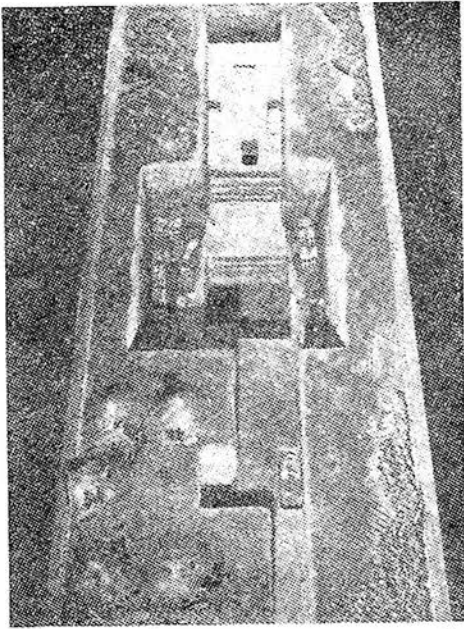
รูปที่ ๖ ภาชนะ ๓ ขา สำหรับใส่เหล้าชื่อ "จู"
สมัยฉู่ สูง ๑๗.๒ ซม. ค้นพบในสถานที่เช่นเดียวกับ
รูปที่ ๕

รูปที่ ๕ ภาชนะใส่เหล้าชื่อ "กุ" สมัยฉู่ สูง ๑๘ ซม.
ค้นพบใน พ.ศ. ๒๕๐๘ ในหลุมฝังศพหมายเลข ๒ ที่
เมืองจู่ ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองเจงจิ๋วใน
แคว้นโฮหนาน

รูปที่ ๘ ภาชนะ ๓ ขา สำหรับหุงต้มชื่อ "เยิน"
หรือ "เยน" ดินเผา มีลายเชือกทาบ สูง ๔๐ ซม.
ค้นพบใน พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่เอ๋อถิงกิง ทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้ของเมืองเจงจิ๋วในแคว้นโฮหนาน

รูปที่ ๘ หลุมฝังพระศพมีซากศพหลายประกอบที่วูกวน
ชวน ณ เมืองงันยาง (ถ่ายจากหุ่นที่ทำจำลองขึ้น)

รูปที่ ๑๑ ภาชนะใส่เหล้าชื่อ "เกีย" อูทิกให้แก่มารดา
ชื่อ "ยา" สัมฤทธิ์ สูง ๓๐.๘ ซม. ค้นพบใน
พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่เมืองงันยางโนแคว้นไอนาน

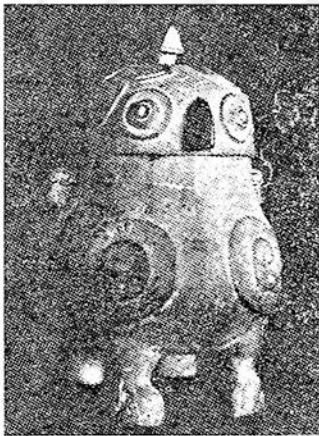
รูปที่ ๑๐ ภาชนะใส่เหล้าชื่อ "ยิว" มีจารึกว่า "เปกัณ(?)"
สัมฤทธิ์ สูงทั้งฐานที่กอดคอกได้ ๕ ซม. ค้นพบ ใน พ.ศ.
๒๕๓๓ ในหลุมฝังพระศพที่วูกวนชวน ณ เมืองงันยาง
โนแคว้นไอนาน

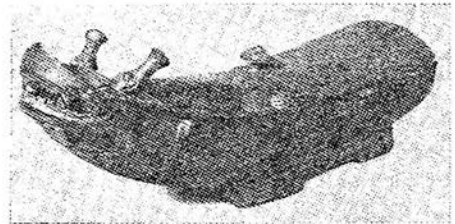
รูปที่ ๑๒ กระจุกเสียงทนายมีจารึก

รูปที่ ๑๕ ภาชนะดีเคลือบสำหรับหุงต้มชื่อ “ฟังกิ่ง”
สัมฤทธิ์ สูง ๓๘.๗ ซม. ค้นพบที่นังเชียง
โนแคว้น
ชุนาน

รูปที่ ๑๓ ภาชนะใส่เหล้าชื่อ “ยิว” เป็นรูปนกรุก ๒ ตัว
หันหลังชนกัน สัมฤทธิ์ สูง ๑๙.๗ ซม. ค้นพบใน
พ.ศ. ๒๕๐๐ ที่เอสลิ่งโพ ที่เซเลียวทางทิศตะวันตก
ของแคว้นชานตี้

รูปที่ ๑๔ ภาชนะใส่เหล้าชื่อ “กวง” รูปมังกรสัมฤทธิ์
ยาว ๔๑.๕ ซม. ค้นพบใน พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่เซเลียว
ทางทิศตะวันตกของแคว้นชานตี้